

Nr . 2, 6. feb. 2008

Det offentlige kan spare godt en milliard på sygedagpenge, side 1
Kraftigt fald i antal unge indvandrere på kontant- og starthjælp, side 4
Millionen er væk, side 6

Det offentlige kan spare godt en milliard på sygedagpenge

Godt en milliard sparede, offentlige kroner til sygedagpenge. Om året. Det er gevinsten, hvis alle kommuner har lige så gode resultater, som de bedste. Nøglen findes i den kommunale sagsbehandling, siger professor.

1,2 mia. kr. sparer det offentlige årligt, hvis hver kommune nedbringer borgernes sygefravær, så det svarer til fraværet i den sammenlignelige kommune, hvor det er lavest. Det viser nye beregninger fra Arbejdsmarkedsstyrelsen.

Ifølge Kjeld Møller Pedersen, professor ved Institut for Sundhedstjenesteforskning ved Syddansk Universitet, viser Arbejdsmarkedsstyrelsens beregninger, at der er potentiale for store besparelser på sygedagpengeområdet.

"De 1,2 mia. er naturligvis udtryk for en maksimal besparelse, fordi det forudsætter, at alle kommuner løfter sig op på niveau med den absolut bedste sammenlignelige kommune. Men jeg er da ikke i tvivl om, at der er flere hundrede millioner at spare på området," siger Kjeld Møller Pedersen.

Kommuneklynger

Arbejdsmarkedsstyrelsen har – på baggrund af en analyse fra SFI og AKF - inddelt landets 90 kommuner i 11 klynger. Inden for hver klynge er kommunerne sammenlignelige. De har en række grundlæggende træk til fælles, som giver dem ens vilkår i beskæftigelsesindsatsen. Rammevilkår er f.eks. kommunernes erhvervsstruktur og andelen af enlige forsørgere.

**205 mio. kr. i København
Alene i Københavns Kommune kan det offentlige spare 205 mio. kr., hvis kommunen nedbringer sygefraværet til niveauet i den bedste kommune i klyngen, nemlig Ishøj. Og nabokommunen til Ishøj – Brøndby – kan spare 10 millioner kroner om året.**

Kommune i samme klynge	Besparelse (mio.kr.)
København	205
Brøndby	10
Aalborg	32
Fredericia	17
Odense	34
Århus	83
Svendborg	8
Albertslund	1
Ishøj	0

Kilde: KMD - sygedagpengeregister og egne beregninger
Note: Beregninger er lavet på data fra hele år 2006

Kommunale forskelle

Kjeld Møller Pedersen mener, at der er flere forklaringer på de store forskelle på varigheden af borgernes sygefravær.

"Variationen i de sammenlignelige kommuner er udtryk for, at der er forskel på kommunernes effektivitet, når de sagsbehandler længerevarende sygedagpengeforløb. Årsagen er dels, at kommunerne har forskellig opmærksomhed på området, og dels at der er forskel på kommunernes incitamenter til at gøre noget ved sygedagpengeområdet. Det er også velkendt, at kommunernes arbejdsmetoder er forskellige på området. F.eks. er nogle kommuner mere effektive til at indhente lægeerklæringer osv. end andre," siger han.

Han peger også på, at kommunerne med stor fordel kan skele til, hvad nabokommunen gør for at nedbringe sygefraværet og dermed lære af "best practice" eksempler på området.

Besparelser på sygedagpenge i kommunerne

Kommune	Klynge	Besparelse (mio. kr.)
Vejle	1	19
Høje Tåstrup	1	0
Frederiksberg	1	16
Ringsted	1	0
Aabenraa	1	8

Kommune	Klynge	Besparelse (mio. kr.)
København	2	205
Brøndby	2	10
Aalborg	2	32
Fredericia	2	17
Odense	2	34
Århus	2	83
Svendborg	2	8
Albertslund	2	1
Ishøj	2	0

Kommune	Klynge	Besparelse (mio. kr.)
Fredensborg	3	5
Greve	3	13
Frederikssund	3	1
Holstebro	3	6
Hillerød	3	5
Gladsaxe	3	3
Sorø	3	6
Ballerup	3	10
Holbæk	3	6
Viborg	3	25
Furesø	3	3
Herning	3	17
Kolding	3	17
Roskilde	3	3
Glostrup	3	0

Kommune	Klynge	Besparelse (mio. kr.)
Solrød	4	3
Allerød	4	2
Hørsholm	4	6
Lyngby-Taarbæk	4	14

Egedal	4	8
Dragør	4	5
Gentofte	4	9
Rudersdal	4	8
Lejre	4	2
Vallensbæk	4	0

Kommune	Klynge	Besparelse (mio.kr.)
---------	--------	----------------------

Helsingør	5	4
Esbjerg	5	16
Rødovre	5	5
Hvidovre	5	8
Herlev	5	0
Horsens	5	19

Kommune	Klynge	Besparelse (mio. kr.)
---------	--------	-----------------------

Ringkøbing – Skjern	6	14
Skanderborg	6	13
Stevns	6	0
Odder	6	7
Favrskov	6	6
Hedensted	6	10
Tårnby	6	10
Gribskov	6	8

Kommune	Klynge	Besparelse (mio. kr.)
---------	--------	-----------------------

Varde	7	11
Køge	7	17
Thisted	7	3
Næstved	7	9
Lemvig	7	0
Faxe	7	3
Vejen	7	9

Kommune	Klynge	Besparelse (mio.kr.)
---------	--------	----------------------

Tønder	8	7
Frederiksværk – Hundested	8	8
Billund	8	10
Ærø	8	1
Nordfyn	8	0

Kerteminde	8	3
Faaborg – Midtfyn	8	17
Assens	8	7
Jammerbugt	8	17
Vesthimmerland	8	7
Middelfart	8	5
Brønderslev – Dronninglund	8	10
Morsø	8	2

Kommune	Klynge	Besparelse (mio.kr.)
---------	--------	----------------------

Fanø	9	1
Sønderborg	9	24
Hjørring	9	19
Rebild	9	0
Skive	9	13
Ikast – Brande	9	8
Silkeborg	9	29
Syddjurs	9	17
Struer	9	3
Mariagerfjord	9	13
Odsherred	9	9

Kommune	Klynge	Besparelse (mio.kr.)
---------	--------	----------------------

Haderslev	10	7
Langeland	10	6
Nyborg	10	8
Bornholm	10	22
Vordingborg	10	10
Frederikshavn	10	22
Guldborgsund	10	9
Lolland	10	23
Randers	10	45
Slagelse	10	2
Norddjurs	10	12
Kalundborg	10	0

Kommune	Klynge	Besparelse (mio.kr.)
---------	--------	----------------------

Læsø	11	0
Samsø	11	1

Kilde: KMD - sygedagpengeregister og egne beregninger
 Note: Beregninger er lavet på data fra hele år 2006

Kraftigt fald i antal unge indvandrere på kontant- og starthjælp

For blot tre år siden var én ud af seks unge indvandrere på kontant- eller starthjælp. I dag er det kun én ud af elleve. Opsvinget er kun en del af forklaringen, siger forsker.

Andelen af unge indvandrere, der har måttet tage til takke med kontant- eller starthjælp i stedet for job eller uddannelse er faldet markant de seneste tre år. I dag er 3.400 færre indvandrere på kontant- eller starthjælp end for tre år siden.

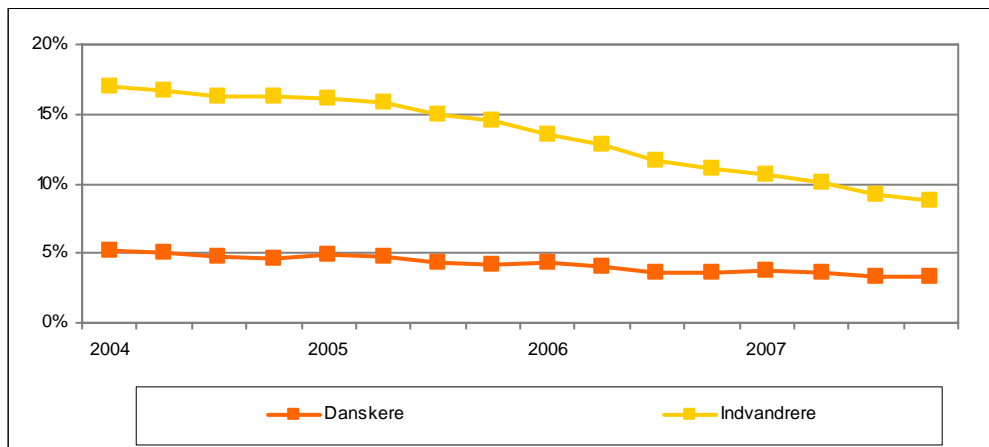
I 2004 var godt 16 procent af de 20-29-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande

på kontant- eller starthjælp. I 2007 er tallet faldet til knap 9 procent. Blandt unge danskere er der også sket et fald, men det er langt mindre.

Også når det gælder andelen af de unge, der er i job, har udviklingen været mest positiv for ikke-vestlige indvandrere. Andelen af unge indvandrere, der er i job, er steget med næsten 7 procentpoint fra 2004 til 2006. For unge danskere er den tilsvarende stigning på 3 procentpoint. Også flere af de unge indvandrere er kommet i uddannelse.

Større fald i andelen af 20 til 29-årige indvandrere end danskere på kontant- og starthjælp

Kilder: Jobindsats.dk, Danmarks Statistik og egne beregninger.
 Note: Tabellen viser udviklingen i andelen af unge 20 – 29-årige på kontant- og starthjælp (både ledige og aktiverede).

Konjunkturer og politiske tiltag

Ifølge Torben Tranæs, forskningschef i Rockwool Fondens Forskningsenhed, er der tre forklaringer på den positive udvikling blandt unge indvandrere.

”Konjunkturerne spiller en rolle. Vi ved af erfaring, at det går hurtigere frem for indvandrere end danskere, når økonomien generelt er i fremgang. Omvendt går det også hurtigere tilbage

for indvandrere end for danskere, når økonomien er i tilbagegang,” siger Torben Tranæs.

Men han peger også på, at forskellige politiske tiltag kan være med til at forklare udviklingen.

”Siden 2002 er tilstrømningen af indvandrere fra ikke-vestlige lande faldet kraftigt. Det betyder, at gruppens

gennemsnitlige opholdstid her i landet er steget betydeligt. Vi ved, at gruppens beskæftigelse stiger med opholdstiden. Så det kan også forklare en del af den udvikling, som Arbejdsmarkedsstyrelsens tal viser," siger han.

Også starthjælpen, som blev indført i 2002, kan ifølge Torben Tranæs forklare en del af udviklingen.

"Vi ved fra vores undersøgelser, at starthjælpen har øget andelen af flygtninge i job. Den har også øget den andel, som slet ikke er berettiget til starthjælp, fordi de f.eks. bliver forsørget af ægtefællen. Samtidig er alle nye flygtninge nu underlagt reglerne om starthjælp. Til sammen trækker alle disse ting i retning af, at stadig færre er på kontant- og starthjælp," siger han.

Millionen er væk

Det har længe været en alment accepteret sandhed, at omkring én million danskere i den erhvervsaktive alder forsøges af offentlige kasser. Men den sandhed er der behov for at revurdere. En ny opgørelse på baggrund af tal fra Jobindsats.dk viser, at millionen er skrumpet til en tre-fjerdedelsmillion, altså 750.000 personer.

I 2007 modtog 726.000 danskere i den erhvervsaktive en af de ydelser, man kan

få, hvis man – midlertidigt eller permanent – er uden almindelig løn-indkomst. Det er et fald på knap 85.000 siden 2004, hvor 811.000 danskere var forsørget af det offentlige.

Sekretariatschef i det Økonomiske råd, Lars Haagen Pedersen er enig i, at det er højt sat, når man taler om en million danskere på overførsel: "Det er på sin vis rigtigt, at vi har bevæget os væk fra millionen, og at man i dag kan tale om ca. 750.000 danskere på overførsel.

Antal personer i de erhvervsaktive aldre, der forsørges af det offentlige

Fuldtidspersoner (16-64 årige)	2004	2005	2006	2007	Ændring i antal
A-dagpenge	185.092	166.734	131.180	90.874	-94.218
Kontanthjælp	125.653	119.987	105.244	92.811	-32.842
Starthjælp	763	1.186	2.096	2.450	1.687
Introduktionsydelse	6.302	3.395	2.309	1.817	-4.485
Revalidering	19.786	18.901	17.826	15.698	-4.088
Forrevalidering	5.182	4.241	3.807	3.186	-1.996
Sygedagpenge	77.138	78.760	84.312	91.493	14.355
Ledighedsydelse	7.505	10.344	11.160	10.756	3.251
Fleksjob	29.296	35.604	40.868	44.287	14.991
Førtidspension	232.897	234.108	236.202	235.403	2.506
Efterløn	121.210	128.050	135.748	137.247	16.037
I alt	810.824	801.310	770.752	726.022	-84.802

Kilder: Jobindsats.dk og Danmarks Statistik. Note: Målingerne er baseret på antal fuldtidspersoner (både passive og aktiverede). Personer på efterløn i 2007, er alene baseret på de tre første kvartaler, da 4. kvartal endnu ikke er opgjort.

En væsentlig forklaring er selvfølgelig, at ledigheden er faldet, og det har trukket flere, der tidligere var uden for arbejdsmarkedet med ind i beskæftigelse," siger Lars Haagen Pedersen.

Han påpeger dog, at landets ca. 300.000 SU-modtagere samt borgere over 64 år ikke indgår i opgørelsen.

"Når man regner på overførselsmodtagere, tager man ind imellem SU-modtagerne med. Der kan være god grund til at holde dem ude af regnskabet. De udgør jo ikke noget problem. Og så bidrager det til at tynde ud i millionen, at pensionsalderen er sat ned de seneste år - det betyder, at de 65 og 66-årige ikke regnes med mere," siger Lars Haagen Pedersen.

Stort fald

Fra 2004 til 2007 er der især tyndet ud blandt modtagere af a-dagpenge og kontanthjælp.

Der er næsten sket en halvering af dem, der modtager a-dagpenge – fra 185.000 i 2004 til 91.000 i 2007. På samme måde er antallet af kontanthjælpsmodtagere blevet reduceret markant: I 2004 var der tale om 126.000 personer – i 2007 var tallet 93.000 personer. Hver fjerde kontanthjælpsmodtager er altså væk.

Men det ikke kun i forhold til de to ydelser, at der er sket et fald: Også

antallet af borgere på introduktionsydelse, forrevalidering og revalidering er faldet med i alt ca. 11.000 personer fra 2004 til 2007.

Til gengæld er der kommet flere på starthjælp, sygedagpenge, ledighedsydelse, førtidspension og efterløn. Ligesom flere har fået et fleksjob.

Især i forhold til sygedagpenge, efterløn og fleksjob har der været tale om en relativt stor stigning. Samlet er antallet af modtagere af de tre ydelser steget med ca. 45.000 personer fra 2004 til 2007.

Hvad er en fuldtidsperson?

I denne artikel regnes der i fuldtidspersoner. En fuldtidsperson er en – beregnet – person, der modtager kontanthjælp hele året. I den virkelige verden er antallet af overførselsindkomstmødtager – altså mennesker, der i løbet af en periode får overførsler i kortere eller længere tid – højere. En person, der f.eks. i løbet af et år har modtaget kontanthjælp i 26 af årets 52 uger, tæller altså for en halv fuldtidsperson.
